

вбезпечити молодших школярів від деструктивного впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Вплив медіаосвіти на формування інформаційної культури молодших школярів є досить вагомим із кількох причин, а саме:

- 1) формує вміння школярів знаходити корисну інформацію в медіа і пропускати надлишкову;
- 2) сприяє досягненню інформаційної безпеки;
- 3) формує критичне ставлення до медіа;
- 4) формує критичне мислення.

Медіаосвіта ставить за мету підготувати учнів до життя в інформаційному суспільстві, сформувати в них вміння користуватися інформацією в різних видах, володіти способами спілкування за допомогою інформаційних технологій і засобів, аналізувати й систематизувати потрібну інформацію. Набута в результаті цього процесу медіаграмотність допомагає учням активно використовувати можливості інформаційного поля та сформувати інформаційну культуру.

Список використаних джерел

1. Коаліційна угода. Верховна Рада України VIII скликання. Київ: 2014. С. 59. URL: http://samopomich.ua/wpcontent/uploads/2014/11/Koaliciynna_uhoda_parafovana_20.11.pdf
2. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні. Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України. URL: http://www.ispp.org.ua/news_44.htm
3. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
4. Грипич С. Н., Буравкова Л. М. Інформаційна культура: теоретичні засади та досвід. Рівне: [б. в.], 2017. 366 с.
5. Калініна Л. М. Теоретико-прикладні аспекти формування інформаційної культури керівника загальноосвітнього навчального закладу: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2012. 160 с.

Олександра Можайкіна

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ні для кого не секрет, що ми живемо у вік цифрових технологій, ба більше, з появою та розвитком Всесвітньої мережі з'явилося і нове покоління. Нинішні школярі, тобто діти, народжені після 2000 року, – перше повністю цифрове покоління. Називають їх «generation Z» або

«покоління Z». Усе частіше можна спостерігати тенденцію, що ці школярі все раніше починають опановувати гаджети, а соціальні мережі стали середовищем проживання та впевнено замінюють живе спілкування з друзями та близькими. Власне, все це, чим живуть сучасні підлітки, суттєво впливає на розвиток їх особистості.

Зарубіжні й вітчизняні психологи [1; 2] зазначають, що у покоління Z розвиваються і специфічні психологічні особливості, а саме:

1. Гіперактивність. Нині збільшується число так званих «дітей індиго» або дітей з дефіцитом уваги та гіперактивності. Їм важко довго залишатися зосередженими на чомусь одному;

2. Схильність до доклінічних форм аутизму. Такі діти стають менш товариськими, живуть у віртуальному світі фантазій і поступово стають інтровертами. Водночас це трактується як дитячий егоцентризм – думати виключно про себе;

3. Сенсорна депривація. Занурюючись у віртуальний світ, діти отримують менше сенсорних сигналів із навколишнього світу. Відчуття реальності може стати менш чуттєвим: притупляється сприйняття запахів, звуків, спостерігається спад здатності до співпереживання, емпатії;

4. Побудова ідентичності. Дитина насамперед активно експериментує зі своєю ідентичністю, пошуком свого соціального «Я», освоюючи в соцмережах різні соціальні ролі. Водночас спроби приміряти на себе різні маски можуть призвести до того, що ідентичність застрягне на стадії дифузної – смутного, нестійкого уявлення про самого себе. У результаті може затягнутися процес самовизначення, переходу від дитинства до юності й далі.

Не слід забувати, що соціальні мережі як явище не є цілком і повністю чимось негативним. Виникнення «мінусів» та проблем у підлітків часто зумовлені людським фактором, поведінкою окремих суб'єктів. Тим не менш, у соціальних мереж велике майбутнє, хоча їх цінність для навчання та розвитку ще недостатньо оцінена: багато методистів скептично ставляться до можливості використання соцмереж як педагогічного засобу навчання, так як традиційно вони, в першу чергу, розглядаються як середовище для проведення вільного часу, розваги.

Однак у педагогічній діяльності можливості соціальних мереж можна використовувати для вирішення найрізноманітніших завдань: в соціальних мережах можна ефективно організувати колективну роботу навчальної групи, довгострокову проєктну діяльність, міжнародні обміни, в тому числі науково-освітні, мобільну безперервну освіту та самоосвіту, мережеву роботу людей, що знаходяться в різних країнах, на різних континентах землі.

Як же бути педагогу, який прагне виховувати та навчати дитину за принципами А. Макаренка та В. Сухомлинського, у яких не було соціальних мереж та інтернету? Підсумовуючи перелічені особливості

підлітків, можна зробити висновок, що і виховний процес буде вже не таким, як раніше. Не даремно Антон Семенович Макаренко говорив про те, що сама педагогіка живиться життям і сьогоденням. Отже, перед сучасним вчителем постає важливе завдання: не дати дітям розчинитись у повністю уявному світі та виховати у них вічні та людські цінності.

Відомий американський експерт у сфері освіти дорослих і дітей Дж. Коатс у праці «Покоління та стилі навчання» [3] дає такі поради сучасним вчителям щодо побудови адекватного стилю навчання та виховання учнів, які відносяться до «Покоління Z»:

1. Добре структурувати навчальний процес. Сучасний підліток росте в дуже «впорядкованому» світі та потребує такого ж порядку й логічної послідовності від навчання. Докладна та точна інформація – у пріоритеті.

2. Забезпечувати «зворотній зв'язок». Учні завжди хочуть знати, наскільки точними є їхні припущення, чи правильно вони розуміють матеріал, чи роблять помилки, тому вдячні вчителю за увагу та участь.

3. Зробити навчальний матеріал «яскравим і візуальним». Покоління Z найкраще сприймає візуальну інформацію.

4. Керувати мудро. Представники цього покоління хочуть, щоб наставник був здатним і мудрим керівником, а не «все знав»: щоб мав значно глибші знання ніж учні, але й бажають демонструвати власні знання.

5. Спілкуватися усно. Використовуйте методики, які включають усний обмін інформацією між учнями: вербалізована інформація швидше і краще зберігається в пам'яті. Спілкування учнів між собою стимулює пам'ять і робить навчальний процес більш динамічним.

6. Подавати матеріал в оптимістичному тоні. Позитивізм сприяє розумовій активності та покращує психологічний клімат.

7. Ставити перед учнями зрозумілі й реальні цілі. Представники «покоління Z» готові робити все максимально ефективно, але для цього вони повинні знати, що саме вимагається від них. Також учитель повинен допомогти зрозуміти, навіщо учневі потрібна певна інформація, і надати найкращу можливість скористатися нею.

8. Використовувати ефективно час. Поділ навчального часу на певні інтервали, протягом яких в учнів буде змінюватися вид діяльності, зробить роботу більш продуктивною.

9. Не перевантажувати інформацією. Покоління Z хоче отримувати «сконцентровані» знання. Крім того, вони свідомо ігнорують етапи уроку, спрямовані на «закріплення» матеріалу за допомогою його багаторазового повторення: як тільки суть навчального матеріалу їм стає зрозумілою, подальше повторення того ж матеріалу стає «недоречним».

І все ж, Всесвітня мережа залишається місцем доволі специфічним: небезпечні для життя та здоров'я угруповання, відео та фото з аморальним

змістом, кібербулінг, секстинг, відтік особистої інформації та багато чого іншого може зустріти підліток під час «серфінгу» інтернетом. Для того, щоб застерегти дитину від згубного впливу потрібно якомога більше спілкуватись з ними на цю тему, особливо їхнім батькам.

Нерідким є явище того, що сім'я не знає про те, що відбувається з їхнім підлітком у телефоні чи комп'ютері. Батькам варто наголосити дітям про те, що кожен сервіс передбачає свої особливості реєстрації та використання, а також має свої «підводні каміння». Про кожен з них, з можливості, потрібно розповісти, щоб у розумінні дитини не залишилося питань.

Цікавитись життям покоління Z, в першу чергу, потрібно спокійно і не нав'язливо. Обговорити разом їхні інтереси, запитати, чим дитина займається і пояснити основні правила спілкування в мережі, можливості різних технологій і можливі наслідки – надзвичайно важливо для формування психічно здорового підлітка.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що лише розумне використання педагогом можливостей соціальних мереж, розуміння та врахування психологічних особливостей сучасних підлітків та невід'ємна участь батьків у житті дитини уможливить зробити виховний процес максимально ефективним як у шкільному середовищі, так і в родині.

Список використаних джерел

1. Сапа А. В. Поколение Z – поколение эпохи ФГОС. *Инновационные проекты и программы в образовании*. 2014. № 2. С. 24–30.
2. Солдатова Г. В. Покоління Z: психолог розповіла, як інтернет змінив сучасних дітей. Цікаві новини-Ukr.Media. URL: <https://ukr.media/science/272956/>.
3. Коатс Дж. Поколение и стили обучения / пер. з англ Л. Е. Колбачева. Москва : Межгосударственная ассоц. последиплом. образования, 2011. 121 с.
4. Колосова Г. Хто такі «ікси» та «ігреки» і як їм порозумітися з «зетами». Педрада. Портал освітян України. URL: <https://cutt.ly/SxT1wUq>.

Сніжана Мойсей

ПОЧАТОК РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ: ЛЮТИЙ 1917 РОКУ

1917 р. став одним з ключових, поворотних моментів в історії Росії та й України і треба прагнути до розуміння того, що ж відбулося цього року, в чому сенс повороту в російській історії, який об'єктивний зміст завдань, що стояли перед країною. Сучасні українські історики мало звертають увагу на те, що відбувалося у 1917 р. в Петрограді.